

virke uheldbringende for andre, der ikke har nogen af Delene, men er kun Efterløbere; dette gælder jo ligesaa vel for Mænd som for Kvinder. Der holder jeg med Grundtvig, som siger: »skal for Misbrugens Skyld maaske paa Himlens klare Bue, vi heller Mulm og Mørke sé, end Solens klare Lue.« Det er godt, om unge Piger faar Øjnene op for Ansvarret ved at gifte sig og være den styrende i et Hjem, — at det ikke er den borgerlige Lov eller Tankegangen i et Samfund, der kan gøre Hustruenigestillet med Manden, men at dette er individuelt. Myndigheden ligger kun i en ædel og klar Aandsudvikling, der gør sig gældende overfor alle dem, hun har med at gøre. For Børnenes Skyld tror jeg, det er bedst at have en dannet fornuftig Moder, der i alt Fald er Faderenigestillet; hendes Grundsyn vil lettere komme dem til Gode, simpelthen fordi hun har mere med dem at gøre. Børnene har naturligvis ogsaa bedst af, at Forældrenes Ord og Skøn har samme Myndighed; for dem er det vist lige svært, enten det er Fader eller Moder, der bliver undertrykket. De hyggeligste Hjem er vistnok de, hvor baade Mand og Hustru er lige bange for at krænke hinandens Frihed, hvor Manden fuldtud bøjer sig for Hustruens moralske Ret, uden mindste Hensyn til den juridiske. Hans Aandsmodenhed viser sig i hans Glæde over, hvad hun har kunnet yde ham af gode Raad og udvidet Syn paa et eller andet. Det er vel uomtvisteligt, at Aandsuddannelsen og Modenheden, indtil vore Dage væsentligst har været paa Mandssiden, maaske den vil blive det alle Dage, og det er vel i Kraft deraf, at Lovgivningsmagten altid har været lagt i hans Haand. Det kan være en Følge af, at det ene Køn er tilbøjelig til at sé et Ideal i det andet; at Kvinden i Almindelighed ved Lovgivningen er sét paa som et Ideal, der blot ved sin Indflydelse kunde yde Samfundet samme Gavn og have samme Magt som Manden har med Loven til Støtte, idet Myndigheden og Ejendomsretten i Hjemmene er forbeholdt ham.

Man har oversét den Fare, der er i, kun at have sin Indflydelse at stole paa, at det udvikler Trællesind, List Underfundighed og Løgn. Er man saa opdraget til kun at interessere sig for, hvad der er indenfor Hjemmets 4 Vægge, er man sneversynet. Kærligheden til Mand og Børn kan